

РЕШЕНИЕ

№ 57

гр. С., 19.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., I ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми януари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Димитър М. Х.

Членове: Румяна Ат. Танева
Анна Т. Трифонова

при участието на секретаря Стефани Хр. Чапанова като разгледа докладваното от Димитър М. Х. Въззивно търговско дело № 20255501000477 по описа за 2025 година

Производството е образувано по постъпила въззивна жалба на К. Д. Х. срещу решение № 760/16.10.2025 г. постановено по по гр.д. № 776/2025г. по описа на Районен съд – К., с което са отхвърлени като неоснователни предявените от К. Д. Х. срещу ЗД"Б."АД осъдителни искиове за сумата 2 650 лева - обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на ПТП на 23.10.2020 г., изразяващи се в разходи за надгробен паметник на Т. Х.а, както и за сумата 1368,38 лв., представляваща лихва по чл. 429, ал. 3 от КЗ в размер на законната лихва върху главницата от 2 650 лева за времето от 23.10.2020 г. до 21.03.2025 г. и законна лихва върху 2650 лв., считано от 22.03.2025 г. до окончателното плащане.

Въззивникът навежда доводи за незаконосъобразност на обжалваното решение, като е направено искане същото да се отмени изцяло и се постанови друго, с което да се осъди ответника да плати на ищеца К. Д. Х., обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за надгробен паметник, до заявления от него размер, заедно с дължимата лихва за забава върху сумата по обезщетението, считано от 23.10.2020г. (датата на молбата до застрахователя

за доброволно плащане). Претендират се сторените разноски пред първата съдебна инстанция.

В законния срок е постъпил писмен отговор от страна на въззиваемия, в която е взето становище, че жалбата е неоснователна, а решението е законосъобразно и правилно. Изложени са подробни аргументи в тази връзка, направено е искане да е отхвърли жалбата и да се потвърди първоинстанционното решение.

Окръжен съд – гр. С., в настоящият състав, след като обсъди данните по първоинстанционното и въззивното производства, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението, за неговата допустимост, в обжалваната част, а за правилността му единствено на въведените в жалбата основания.

При изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен състав намира обжалваното решение за валидно и допустимо.

По отношение правилността на обжалваното решение съдът намира следното:

Пред първоинстанционния съд е предявен иск по чл.432, ал. 1 във вр.с чл. 429 от КЗ от К. Д. Х., ЕГН: *****, от с. Т., общ. П., срещу ЗД „Б.” АД за сумата **2 650 лева** - обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на ПТП на 23.10.2020 г., изразяващи се в разходи за надгробен паметник на Т. Х.а, заедно със сумата 1368,38 лв., представляваща лихва по чл. 429, ал. 3 от КЗ в размер на законната лихва върху претендираната сума, считано от 23.10.2020 г. до 21.03.2025 г. и законната лихва върху сумата 2650 лв. от 22.03.2025 г. до окончателното ѝ плащане, като му присъди и направените по делото разноски.

С отговора на исковата молба ответникът оспорва иска по основание, така и размер. Твърди, че всички имуществени и неимуществени вреди, претърпени от наследниците на Т. Х.а, които са в пряка и непосредствена причинно следствена връзка с ПТП от 23.10.2020г. са обезщетени и разноските, направени за изработката надгробен паметник на починалата Т. Х.а имат договорен характер и не са в пряка причинно-следствена връзка с ПТП, каквито са разходите за погребение, които вече са присъдени от съда.

Намира поръчването, изработката и заплащането на паметник за изпълнението на нравствен и морален дълг от нейните наследници.

Страните не спорят и от представените доказателства се установява, че с Присъда №1/21.01.2022 г. по НОХД №133/21г. по описа на Военен съд-П., влязла в сила на 07.02.2022г., Д.Г.Д., е признат за виновен в това, че на 23.10.2020г., около 07.55 часа, на Първокла. път I-66, км 295, при управляване на моторно превозно средство, лек автомобил марка „Мерцедес“, модел „Ц 180“, с рег. №**, негова собственост, в посока от гр.К. към гр.К. (запад-изток), нарушил правилата за движение по пътищата....., вследствие на което допуснал ПТП на разклона за с.А. и по непредпазливост причинил смъртта на Т. Т. Х.а, на 39 г. от село Т., общ.П., обл.С., като му е наложено наказание.

Не се оспорва, че за управляваното от Д.Г.Д. на 23.10.2020 година МПС марка: „Мерцедес“, модел: „Ц 180“, с рег. № ** има сключена със Застрахователно дружество „Б.“ АД, с ЕИК: ** застраховка „Гражданска отговорност“ по полица № BG/02/119003288619 със срок на валидност от 27.11.2019 г. до 26.11.2020 г.

Ищецът К. Д. Х. е съпруг на починалата Т. Т. Х.а, видно от удостоверение за родствени връзки изх. № 46/02.11.2020 г. и удостоверение за наследници изх. № 45/28.10.2020 г. издадени от Кметство с.Т., общ. П..

С решение № 260033/24.03.2022 г. постановено по т.д. № 97/2021 г. по описа на ОС С. ответникът ЗД „Б.“ АД е осъден за заплати на роднините на Т. Т. Х.а обезщетения за неимуществени вреди, заедно със законната лихва върху присъдените суми, считано от датата на уведомяването на застрахователя, до окончателното плащане. Също така застрахователят е осъден да заплати на К. Д. Х. сумата сумата от 545 лв като обезщетение за имуществени вреди - разходи за погребение на Т. Т. Х.а, заедно със законната лихва върху присъдената сума, считано от датата на уведомяването на застрахователя - 09.11.2020г., до окончателното плащане.

От представеното пред първата инстанция писмено доказателство - фактура № 0427/10.12.2021 г. издадена от ЕТ С.К., гр. К. се установява, че К. Д. Х. е направил разходи за изработка на гранитен паметник, гранитни свещник и ваза, както и облицовка с черен гранит на стойност 2650 лв.

Съобразно разпоредбата на чл. 380 от КЗ, ищецът предявил претенцията си за изплащане на обезщетение за имуществени вреди във връзка със смъртта

на Т. Х.а при ПТП на 23.10.2020 г. размер на 2 650 лв., представляващи разходи за направа на гранитен паметник, гранитни свещник и ваза и облицовка с черен гранит, получена от застрахователя на 10.10.2022 г. Ответното застрахователно дружество отказало да изплати обезщетение за направените разходи.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Разпоредбата на чл. 432 КЗ дава право на увреденото лице, спрямо когото застрахованият по застраховка гражданска отговорност е отговорен, да иска обезщетението пряко от застрахователя при спазване на разпоредбата на чл. 380 от КЗ, т. е. да е отправило писмена застрахователна претенция към застрахователя.

Застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане (чл. 477, ал. 1 и чл. 278, ал. 1 от КЗ).

От представените доказателства се установява, че са налице предпоставките за уважаване на предявения иск - непозволено увреждане, настъпило в резултат на ПТП (противоправно деяние, извършено виновно, от което са причинени неимуществени и имуществени вреди и причинна връзка между тях), налице е договор за застраховка "Гражданска отговорност", действащ към датата на настъпване на събитието и покриващ отговорността на причинителя на вредите, извършени разходи във връзка с ПТП.

Настоящият състав намира че в производството са установени посочените предпоставки за уважаване на иска за заплащане на обезщетение за имуществени вреди на посоченото правно основание чл.432, ал. 1 КЗ.

Възражението на ответника, че описаните разходи не се намират в пряка причинно-следствена връзка с ПТП на 23.10.2020 г. са неоснователни. Съгласно чл. 432, вр. чл. 493, ал. 1, т. 1 КЗ, ответникът дължи да обезщети разходите, които ищецът е направил както по погребението (за което е осъден с решение № 260033/24.03.2022 г. постановено по т.д. № 97/2021 г. на ОС - С.), така и за направата и поставянето на надгробния паметник на своята съпруга, чиято смърт настъпва при ПТП от 23.10.2020 г. по причина на непредпазливото деяние на водача на лек автомобил лек автомобил марка

„Мерцедес“, модел „Ц 180“, с рег.№**, което е осъществило състава на престъпление (чл. 300 ГПК). Към посочената дата 23.10.2020 г. ответникът е обвързан от задължителната застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" за вредите от управлението на лекия автомобил. Изпълнено е и изискването на чл. 380 КЗ – подадена е писмена застрахователна претенция от ищеца, по която застрахователят не е заплатено обезщетение.

Настоящият състав приема, че направените разходи от ищеца по фактура № 0427/10.12.2021 г. издадена от ЕТ С.К., гр. К. са пряка и непосредствена последица от застрахователното събитие, доколкото същите представляват обичайни и разумни разходи за погребението на починалата в резултат на непозволено увреждане съпругата на ищеца (в този смисъл решение № 36 от 18.01.2024 г. на ВКС по гр. д. № 1135/2023 г. IV г. о., ГК).

Възражението на застрахователя, че с присъдените с решение № 260033/24.03.2022 г., постановено по т.д. № 97/2021 г. по описа на ОС- С. суми всички имуществени и неимуществени вреди, претърпени от наследниците на Т. Х.а, които са в пряка и непосредствена причинно следствена връзка с ПТП от 23.10.2020г., са обезщетени е неоснователно. По исковете за имуществени и неимуществени вреди, на доказване подлежат различни факти и обстоятелства, поради различното съдържание на вредите, които трябва да бъдат възмездени, в зависимост от това дали са засегнати материални блага на пострадалия или неговото телесно или психическо здраве. Тези правно защитени интереси са различни и подлежат на самостоятелна обезвреда при доказване осъществяването на елементите от фактическия състав на всеки един от тези два иска. Вредите при непозволено увреждане, подлежащи на обезщетяване са очертани с разпоредбата на чл. 51, ал. 1 ЗЗД - всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Доколкото отговорността на застрахователя е функционално обусловена от тази на делинквента, същият дължи обезщетение за всички претърпени от пострадалия вреди. Това, че претендираната сума е заплатена по договор за изработка, сключен между ответника и трето лице, не променя факта, че същата представлява разход за ищеца, т.е. имуществена вреда във връзка с смъртта на съпругата на ищеца, настъпила вследствие на с ПТП от 23.10.2020 г.

Относно претенцията за лихва:

В настоящия случай, ищецът претендира законна лихва от 23.10.2020 г. – датата на непозволеното увреждане.

Имуществените вреди подлежат на доказване с конкретни документи (фактури, касови бележки), като отговорността за забавата възниква при условията на чл. 429 и чл. 497 от КЗ – т.е. след надлежно уведомяване за всяка отделна част от обезщетението, която не е била предмет на първоначалното уведомление. По делото е представено доказателство, че е предявена застрахователна претенция, получена от застрахователя на 10.10.2022 г., с която са претендирани имуществените вреди, предмет на настоящото производство, а именно сумата 2650 лв.- разходи за направа на гранитен паметник, гранитни свещник и ваза и облицовка с черен гранит, по която застрахователят не е изплатил обезщетение. Представената по делото фактура е от 10.12.2021 г. - дата последваща датата на непозволеното увреждане, както и датата на първоначалната претенция за неимуществени вреди. Към датата 23.10.2020 г., откогато се претендира законна лихва, задължението по тази фактура не е възникнало. Претенция за обезщетяване на конкретните имуществени вреди застрахователят е получил на 10.10.2022 г. и това е датата, от която следва да се присъди законна лихва, тъй като застрахователят не може да бъде в забава за суми, които още не са му били известни или поискани.

Следователно съдът като съобрази посочените обстоятелства и при липса на други данни, следва да приложи разпоредбата на чл. 429, ал. 3 КЗ. Датата, от която следва да се присъди законната лихва е 10.10.2022 г., от датата на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице за конкретните имуществени вреди, като от 23.10.2020 г. до 10.10.2022 г. претенцията за законна лихва следва да се отхвърли като неоснователна.

Служебно изчислена законната лихва върху главницата от 2650 лв., за периода от 10.10.2022 г. – датата на получаване на застрахователната претенция до 21.03.2025 г. – датата на подаване на исковата молба е в размер на 841.59 лв., като над този размер до претендираните 1368,38 лв. претенцията следва да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

С оглед изложеното, обжалваното решение следва да бъде частично отменено, като следва ЗД „Б.“ АД да бъде осъдено да заплати на К. Д. Х.

следните суми:

- 2 650 лева (две хиляди шестстотин и петдесет лева) като обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на ПТП на 23.10.2020 г., изразяващи се в разходи за надгробен паметник на Т. Х.а;

- 841.59 лв., представляваща лихва по чл. 429, ал. 3 от КЗ в размер на законната лихва върху претендираната сума, считано от 10.10.2022 г. до 21.03.2025 г.;

- законната лихва върху сумата 2650 лв. от 22.03.2025 г. до окончателното ѝ плащане.

Първоинстанционното решение следва да се потвърди в частта, с която е отхвърлен иска за заплащане на законна лихва над размера 841.59 лв до претендираните 1368,38 лв, т.е за сумата 526,79 лв., представляващи законна лихва върху главницата от 2 650 лв. за периода от 23.10.2020 г. до 10.10.2022 г.

Първоинстанционното решение следва да бъде отменено изцяло в частта за разноските.

По отговорността за разноски:

В първоинстанционното производство ищецът е направил разноски в размер на 1200 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение.

С оглед изхода на делото ЗД „Б.“ АД следва да заплати на К. Д. Х. сумата 1020 лв. – разноски във първоинстанционното производство съобразно уважената част от исковете.

Ответникът е направил разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 720 лв. С оглед изхода на правния спор ищецът следва да заплати на ЗД „Б.“ АД сумата 108 лв. – разноски в първоинстанционното производство, съразмерно с отхвърлената част от иска.

По разноските във въззивното производство.

Във въззивното производство К. Д. Х. е направил разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 600 евро.

Съобразно уважената част от исковете ЗД „Б.“ АД следва да заплати на К. Д. Х. сумата 510 евро – разноски във въззивното производство.

Пред настоящата инстанция ЗД „Б.“ АД е направило разноски за

заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 360 евро.

Съобразно отхвърлената част от исковете, К. Д. Х. следва да заплати на ЗД „Б.“ АД сумата 54 евро – разноски пред настоящата инстанция.

Съгласно чл.3-5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и Регламент (ЕС) 2025/1409 на Съвета от 8 юли 2025 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2866/98 по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е евро, равностойно на 1,95583 български лева. Поради това, присъдените суми следва да се превалутират по правилата на чл. 12-13 от ЗВЕРБ, тъй като решението е постановено след 01.01.2026г.

С оглед изложеното, следва ЗД „Б.“ АД да заплати на К. Д. Х. следните суми:

- 1 354,92 евро (с легова равностойност 2650 лева) като обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на ПТП на 23.10.2020 г., изразяващи се в разходи за надгробен паметник на Т. Х.а;

- 430,30 евро (с легова равностойност 841.59 лв.), представляваща лихва по чл. 429, ал. 3 от КЗ в размер на законната лихва върху претендираната сума, считано от 10.10.2022 г. до 21.03.2025 г.

- законната лихва върху сумата 1 354,92 евро от 22.03.2025 г. до окончателното ѝ плащане.

С оглед изхода на делото ЗД „Б.“ АД следва да заплати на К. Д. Х. сумата 521,52 евро (1020 лв.) – разноски във първоинстанционното производство съобразно уважената част от исковете.

К. Д. Х. следва да заплати на ЗД „Б.“ АД сумата 55,22 евро (108 лв.) – разноски в първоинстанционното производство, съразмерно с отхвърлената част от иска.

Съобразно уважената част от исковете ЗД „Б.“ АД следва да заплати на К. Д. Х. сумата 510 евро – разноски във въззивното производство.

Съобразно отхвърлената част от исковете, К. Д. Х. следва да заплати на ЗД „Б.“ АД сумата 54 евро – разноски пред настоящата инстанция.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 760/16.10.2025 г. постановено по гр.д. № 776/2025г. по описа на Районен съд – К. в частта, с която са отхвърлени предявените от К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. срещу ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** искове за заплащане на сумите:

- 1 354,92 евро (с ледова равностойност 2650 лева като обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на ПТП на 23.10.2020 г., изразяващи се в разходи за надгробен паметник на Т. Х.а;

- 430,30 евро (четиристотин и тридесет евро и тридесет евроцента, с ледова равностойност 841.59 лв.), представляваща лихва по чл. 429, ал. 3 от КЗ в размер на законната лихва върху претендираната сума, считано от 10.10.2022 г. до 21.03.2025 г.;

- законната лихва върху сумата 1 354,92 евро от 22.03.2025 г. до окончателното й плащане, **като вместо това постановява:**

ОСЪЖДА ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** да заплати на К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. следните суми:

- 1 354,92 евро (хиляда триста петдесет и четири евро и деветдесет и два евроцента, с ледова равностойност 2650 лева) като обезщетение за причинени имуществени вреди в резултат на ПТП на 23.10.2020 г., изразяващи се в разходи за надгробен паметник на Т. Х.а;

- 430,30 евро (четиристотин и тридесет евро и тридесет евроцента, с ледова равностойност 841.59 лв.), представляваща лихва по чл. 429, ал. 3 от КЗ в размер на законната лихва върху претендираната сума, считано от 10.10.2022 г. до 21.03.2025 г.

- законната лихва върху сумата 1 354,92 евро от 22.03.2025 г. до окончателното й плащане

ПОТВЪРЖДАВА решение № 760/16.10.2025 г. постановено по гр.д. № 776/2025г. по описа на Районен съд – К. в частта, с която е отхвърлен предявения от К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. срещу

ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** иск за заплащане на законна лихва над сумата от 430,30 евро (841.59 лв) до претендирания размер от 699,64 евро (1368,38 лв), представляваща законна лихва върху главницата от 1 354,92 евро (2 650 лв.) за периода от 23.10.2020 г. до 10.10.2022 г.

ОСЪЖДА ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** да заплати на К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. сумата 521,52 евро (петстотин двадесет и едно евро и петдесет и две евроцента, с легова равностойност 1020 лв.) – разноси във първоинстанционното производство съобразно уважената част от исковете

ОСЪЖДА ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** да заплати на К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. К. Д. Х. сумата 510 евро (петстотин и десет евро) – разноси във въззивното производство.

ОСЪЖДА К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. да заплати на ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** сумата 55,22 евро (петдесет и пет евро и двадесет и два цента, с легова равностойност 108 лв.) – разноси в първоинстанционното производство, съразмерно с отхвърлената част от иска.

ОСЪЖДА К. Д. Х., ЕГН: *****, с адрес: с. Т., общ. П. да заплати на ЗД"Б."АД, ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С.** сумата 54 евро (петдесет и четири евро) – разноси пред настоящата инстанция.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____